

Bijlage Voortgang Actieplan Pleegzorg

Met het actieplan pleegzorg - dat op 30 mei 2017 aan de Tweede Kamer is aangeboden¹- willen Jeugdzorg Nederland (JN), de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen (NVP), het Nederlands Jeugdinstituut (NJI), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de ministeries van VWS en JenV samen met Stichting Belangenbehartiging Pleeggrotoouders Nederland (SBPN) en het Landelijk Overleg PleegOuderRaden (LOPOR) de pleegzorg als instrument van jeugdhulp langs vier actielijnen verbeteren:

- 1) Continuïteit en stabiliteit, ook na het 18^e jaar
- 2) Toerusten van pleegouders
- 3) Werven en screenen van pleegouders
- 4) De positie van pleegzorg als vorm van jeugdhulp

Hieronder volgt de voortgang van de uitvoering van het plan per actielijn.

ACTIELIJN 1: CONTINUÏTEIT EN STABILITEIT, OOK NA HET 18^E JAAR

De partijen die betrokken zijn bij het actieplan zetten zich in om binnen de pleegzorg meer continuïteit, stabiliteit en voorspelbaarheid te creëren. We willen de onzekerheid voor kinderen, ouders en pleegouders minimaliseren, vroegtijdige beëindigingen verminderen en doorplaatsingen voorkomen. Op dit vlak zijn al verschillende acties in gang gezet.

Zo heeft het NJi samen met o.a. pleegzorgaanbieders in 2017 een methodiek voor matching (gefinancierd door Stichting Kinderpostzegels) en een methodiek voor pleegzorgbegeleiding gepubliceerd.² Op verschillende plekken in het land wordt met de methodieken gewerkt. Professionals geven aan dat het waardevolle hulpmiddelen zijn bij het realiseren van stabiele plekken voor kinderen.

Verlengde pleegzorg: 21 jaar nieuwe standaard

Bestuurlijk hebben Rijk, VNG en Jeugdzorg Nederland afgesproken om vanaf 1 juli 2018 pleegzorgtraject voortaan standaard tot 21 jaar in te zetten, wat de overgang naar volwassenheid versoepelt en pleegkinderen en pleegouders meer zekerheid geeft in deze levensfase. Het Rijk heeft hiervoor structureel € 13,7 mln toegevoegd aan het gemeentefonds om hier uitvoering aan te geven. De bijbehorende wetswijziging is in voorbereiding.

Actie	Resultaat	Wanneer?
Handboek matching	Handboek is opgeleverd en wordt ingezet	✓ 2017 gepubliceerd
Methodieken matching en pleegzorgbegeleiding	De methodieken zijn opgeleverd en worden momenteel op verschillende plekken in het land geïmplementeerd.	✓ 2018 implementatie
Actieonderzoek naar breakdown pleegzorgplaatsingen en uitval pleegouders	Onderzoek is opgestart. Pleegzorgaanbieders zijn geselecteerd.	September 2020
Pleegzorg standaard tot 21 jaar inzetten	Bestuurlijke afspraak met de VNG en Jeugdzorg Nederland is gemaakt. Financiële middelen zijn toegevoegd aan het gemeentefonds en de NVP ziet actief toe op naleving	✓ 1 juli 2018 ingevoerd Wetswijziging is in voorbereiding

¹ Kamerstukken II 2016-2017, 31 839, nr. 580

² Zie: <https://www.nji.nl/nl/Producten-en-diensten/Publicaties/NJi-Publicaties/Handboek-Methodisch-Matchen>

ACTIELIJN 2: TOERUSTEN VAN PLEEGOUDERS

Om pleegkinderen van een stabiele en liefdevolle omgeving te voorzien moeten pleegouders goed toegerust zijn en de hulp en ondersteuning ontvangen die ze nodig hebben. Hiervoor is deskundigheidsbevordering nodig, moeten pleegouders betrokken worden bij besluitvorming en moeten eventuele juridische- en financiële knelpunten voor pleegouders worden weggenomen. Om dit te bewerkstelligen hebben de betrokken partijen verschillende acties in gang gezet.

JN en de NVP werken, in samenwerking met de VNG, in het door VWS gefinancierde programma 'versterken van de kracht van pleegouders'³, aan een goed scholingsaanbod om de draagkracht van pleegouders te versterken. De komende tijd gaan de betrokken partijen een nieuwe fase van dit project in, waarbij het offline en online leren en ontwikkelen van pleegouder verder wordt versterkt. Onderdeel van het project is het ontwikkelen van met een online platform voor pleegouders. In opdracht van VWS is in 2018 onderzoek uitgevoerd naar de financiën binnen de pleegzorg. In navolging van dit onderzoek is de fiscale vrijstelling van de pleegvergoeding per 8 november 2018 structureel gemaakt. De NVP heeft in 2017 een onafhankelijk informatie- en belangenbehartigingspunt ingericht waar pleegouders en pleegkinderen terecht kunnen met hun vragen.

Actie	Resultaat	Wanneer?
Project 'versterken van de kracht van pleegouders'	De betrokken partijen hebben het huidige leer- en ontwikkelaanbod in kaart gebracht en hebben geïnventariseerd welke behoeften pleegouders op dit vlak hebben	Project loopt tot eind 2019
Fase 2 project 'versterken van de kracht van pleegouders'	Project is in voorbereiding en zal aansluiten op het project 'versterken van de kracht van pleegouders'. Onderdeel van het project is het ontwikkelen van een online platform. De planning is dat het online platform na 2021 door de sector zelf wordt gedragen (ook financieel)	Eind 2021
Onafhankelijk informatiepunt voor pleegouders	NVP heeft een informatiepunt ingericht. In 2017 is hier juridische kennis aan toegevoegd.	✓ 2017 gestart
Onderzoek financiële aspecten	Onderzoek naar de financiële aspecten van pleegzorg is afgerond. Fiscale vrijstelling pleegvergoeding is structureel gemaakt	✓ 2018 gerealiseerd
Evaluatie wet verbetering positie pleegouders	Evaluatie wordt bij de voortgangsrapportage Zorg voor de Jeugd in juni 2019 inclusief kabinetsreactie aangeboden aan de Kamer	Juni 2019

³ Tijdens de eerste fase van het programma werd duidelijk dat voor pleegouders 'Versterken van de kracht van pleegouders' een beter passende benaming is en daarmee heeft het programma een naamswijziging ondergaan.

ACTIELIJN 3: WERVEN EN SCREENEN VAN PLEEGOUDERS

Om kinderen van een stabiele plek binnen een pleeggezin te voorzien is het van groot belang dat er voldoende pleegouders zijn. Elk pleegkind heeft andere wensen en behoeften, waardoor er in elk individueel geval goed bekeken moet worden welke pleegouders passen bij het pleegkind. De partijen die betrokken zijn bij het actieplan zetten zich in om het aanbod van pleegouders te vergroten en uitval van pleegouders te voorkomen.

Om het aantal nieuwe aanmeldingen van pleegouders te vergroten is in september 2015 de campagne 'Supergewone mensen gezocht' gestart. JN heeft daarnaast goede voorbeelden van werving, binding en behoud van pleegouders verspreid onder de pleegzorgaanbieders en onderzocht waarom potentiële pleegouders na het bezoeken van een informatieavond toch afhaken. De informatieavonden zijn aangepast naar aanleiding van de bevindingen uit dit onderzoek. Ook heeft Garage2020 in opdracht van VWS en JN het huidige wervingsproces bij pleegzorgaanbieders geanalyseerd en nagegaan of hier verbeteringen mogelijk zijn. De komende tijd zal worden uitgewerkt hoe we hier opvolging aan geven.

Actie	Resultaat	Wanneer?
Campagne supergewone mensen gezocht	Campagne loopt; in de week van de Pleegzorg extra aandacht voor pleegzorg en het belang van voldoende pleegouders	Campagne loopt
Verbeteren en borgen van werving	Garage2020 heeft een analyse op het huidige wervingsproces uitgevoerd. Momenteel bezien we hoe we hier opvolging aan kunnen geven	Doorlopend
Onderzoek naar overwegingen van mensen die na het bezoeken van een voorlichtingsbijeenkomst besluiten zich niet aan te melden als pleegouder	Onderzoek afgerond. Informatieavonden zijn aangepast naar aanleiding van bevindingen	✓ In september 2017 gepubliceerd
Verzamelen en verspreiden van goede voorbeelden werving, binding en behoud van pleegouders	Jeugdzorg Nederland heeft goede voorbeelden onder de aandacht gebracht bij aanbieders	Afgerond
Uitvoering week van de pleegzorg	De week van de pleegzorg is uitgevoerd in 2017 en 2018	✓ In 2017 en 2018 uitgevoerd (1-8 nov 2017 en 31 okt – 7 nov 2018)
Evaluatie en waar nodig aanpassing van het Kwaliteitskader voorbereiding en screening aspirant-pleegouders	Aangepast Kwaliteitskader voorbereiding en screening in de pleegzorg	April 2019
Onderzoek in hoeverre VGB-procedure aanpassing behoeft	Jeugdzorg Nederland en de Raad voor de kindbescherming hebben onderzocht in hoeverre de VGB procedure aanpassing behoeft. Op basis van de uitkomsten zijn het formulier en de procedure met ingang van 1 januari 2019 aangepast.	✓ 1 januari 2019 afgerond

ACTIELIJN 4: DE POSITIE VAN PLEEGZORG ALS VORM VAN JEUGDHULP

De partijen die betrokken zijn bij het actieplan zetten zich in om gemeenten meer inzicht te geven in de mogelijkheden waarmee ze pleegzorg en andere vormen van jeugdhulp in gezinsvormen kunnen versterken. De acties in dit kader zijn er op gericht om pleegzorg binnen het gemeentelijk domein zo goed mogelijk in te zetten.

Hiertoe financiert VWS het project 'Ruimte voor jeugdhulp in gezinsvormen' waarin het NJi, de NVP, JN en de VNG gemeenten ondersteunen bij het inbedden van jeugdhulp in gezinsvormen in hun lokale zorglandschap. De betrokken partijen hebben inmiddels een handreiking gepubliceerd aan de hand van vijf ontwikkelpunten die tot stand kwamen in samenspraak met gemeenten en stakeholders. Sinds november 2018 zijn vijf jeugdhulpregio's aan de slag om via pilots de jeugdhulp in gezinsvormen in hun regio te versterken.

De NVP zet acties in gang om de betrokkenheid van pleeggezinnen bij beleidsontwikkeling en – uitvoering te versterken. Het doel is dat eind 2019 300 ervaringsdeskundige pleegouders zich inzetten voor de belangenbehartiging en medezeggenschap van pleeggezinnen. Hierbij moeten zij gebruik kunnen maken van een landelijk ondersteuningsaanbod.

Actie	Resultaat	Wanneer?
Project 'ruimte voor jeugdhulp in gezinsvormen'	Handreiking afgerond. Het project richt zich nu op pilots waarbij op regionaal niveau jeugdhulp in gezinsvormen versterkt zal worden.	Pilots lopen tot eind 2019
Betrokkenheid pleeggezinnen bij beleidsontwikkeling	Acties lopen, waarbij het doel is om eind 2019 300 ervaringsdeskundigen zich in te laten zetten voor beleidsontwikkeling	Doorlopend